

Motion till riksdagen 2019/20:1804

av Åsa Coenraads och Mats Green (båda M)

En skadereducerande tobakspolitik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i en kommande ANDTS-strategi för 2021–2025 tillämpa ett skadereduceringsperspektiv på tobakspolitiken och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen har aviserat att arbetet har påbörjats med att ta fram en ny ANDTS-strategi (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel) för perioden 2021–2025. I ett sådant arbete och i syfte att minska tobakens skadeverkningar i samhället bör vi dra lärdom av utvecklingen de senaste åren och de forskningsrön som finns på området.

Sverige har färre tobaksrelaterade skador än andra jämförbara länder, mycket på grund av att vi i Sverige i hög utsträckning nyttjar snus som alternativ till cigaretter.

Forskningen kan heller inte visa på några starka samband mellan snus och vissa cancerformer. Till exempel konstaterar en ny observationsstudie från Karolinska institutet att snusande inte ger en ökad risk för bukspottkörtelcancer.

På sistone har även flera andra rökfria tobaksprodukter lanserats i Sverige, vars syfte är att erbjuda rökare ett mindre riskfyllt alternativ. Om tobakspolitiken i större utsträckning skulle ha som utgångspunkt att minska tobakens skadeverkningar, skulle det innebära betydande hälsovinster för många individer och en stor besparing av samhällets resurser.

Betydande byråkratiska problem har uppstått för framförallt restaurang- och nattklubbsägare, som en följd av det nya förbudet mot rökning på uteserveringar. Lagstiftningen har även inneburit stora oklarheter för kommunerna i fråga om hur tillsynsreglerna ska tillämpas.

Denna utveckling visar tydligt vilka problem som riskerar att uppstå när tobakspolitiken alltför enögt fokuserar på att göra livet svårt för rökare, snarare än tobakens skadeverkningar som sådant. Svensk tobakspolitik måste nyanseras och tydligare fokusera på att skadereducera.

En kommande ANDTS-strategi bör därför tillämpa ett skadereduceringsperspektiv på tobaksområdet, i syfte att värna liv och hälsa, snarare än att införa ytterligare byråkratiska bördor på medborgare och näringsidkare.

Åsa Coenraads (M)

Mats Green (M)